

יום שישי ח' באב תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נדריים - ס"א

1. נסתפקו - אמר 'יין שאני טועם יובל זה'. מה דין שנת החמישיים?

תלוי במחלוקת התנאים הבאה:

רבנן - 'וקדשתם את שנת החמישים שנה יובל היא...' - ששנת החמישים של היובל הקודם לא מונים אותה גם כשנה אחת של מחזור היובל הבא, מכאן אמרו: יובל אינו נחשב שנה ראשונה של מחזור שמיטה הבא.

רבי יהודה - יובל נחשב שנה ראשונה של שמיטה ויובל הבאים.

אמרו לו לרבי יהודה - הרי הוא אומר: שש שנים תזרע שדך, ובשנה ראשונה של שמיטה כשהיא גם יובל, אין כאן אלא חמש.

אמר להם - לדבריכם שהפסוק מתייחס לכל מחזורי השמיטות, הרי הוא אומר: ועשת את התבואה לשלש השנים, [שישית שביעית ושמינית עד הקציר] ובשמיטה שלפני היובל תצטרך התבואה להספיק 4 שנים. על כרחך צריך להעמיד את הפסוק בשאר מחזורי שמיטה.

2. מי שיש לו שתי כיתי בנות משתי נשים, ואמר: קדשתי את בתי הגדולה, ואיני יודע אם גדולה שבגדולות, אם גדולה שבקטנות, ואם קטנה

שבגדולות שהיא גדולה מן הגדולה שבקטנות - מה דינן?

א. ר' מאיר - כולן אסורות חוץ מן הקטנה שבקטנות, שאדם מכניס עצמו לספק ויתכן שכוונתו לאלו.

ב. רבי יוסי - כולן מותרות, חוץ מן הגדולה שבגדולות, שאין אדם מכניס עצמו לספק ובודאי כוונתו לזו.

ולכן במשמטנו יש להחליף את השיטות בענין הנודר 'עד הפסח' שר"מ הוא הסובר שאסור עד שיצא הפסח, ור' יוסי סובר עד שיגיע הפסח.

וראיה לכך מהברייתא: זה הכלל: כל שזמנו קבוע ואמר עד לפני - ר"מ אומר: עד שיצא, ורבי יוסי אומר: עד שיגיע.

3. משנה - אלו עוד לשונות נדר המוגבל בזמן שנינו?

א. עד הקציר, עד הבציר, עד המסיק - אינו אסור אלא עד שיגיע. בין אם אמר עד שיגיע ובין אם אמר עד שיהא.

ב. זה הכלל: כל שמשך זמנו קבוע [כגון פסח שהוא 7 ימים] ואמר עד שיגיע - אסור עד שיגיע, אמר עד שיהא - אסור עד שיצא, וכל שאין משך זמנו קבוע, [כגון בציר ומסיק] בין אמר עד שיהא, בין אמר עד שיגיע - אינו אסור אלא עד שיגיע, כיון שאין אדם אסור עצמו בדבר שאין לו קצבה.

ג. עד הקיץ [זמן לקיטת התאנים] עד שיהא הקיץ - עד שיתחילו העם להכניס את התאנים בכלכלות [סלים] שאז הוא תחילת הקיץ ואין דעתו לאסור עצמו בדבר שאין לו קצבה. עד שיעבור הקיץ - עד שיקפלו הקוצצים את סכיניהם לשנה הבאה שהוא סוף הקיץ -

ובברייתא שנינו עד שיצניעו רוב הקוצצים.

4. במה נחלקו בענין 'כלכלה'?

שנינו: כלכלה שאמרו, דווקא כלכלה של תאנים ולא כלכלה של ענבים, שרק תאנים שנלקטות ביד קרויות קיץ ולהם היתה כוונתו.

ומצינו בזה מחלוקת בברייתא - הנודר מפירות הקיץ - אין אסור אלא בתאנים, רשב"ג אומר: ענבים בכלל תאנים.

טעמו של ת"ק כיון שרק תאנים נקצצים ביד.

טעמו של רשב"ג גם ענבים כשעוקציהן מתייבשים נקצצים ביד.